

vi skulle siges vrangvilligen at møde med en saadan Trods paa dens første Trin, at der derfor maatte stee et Ministerkiste? Foreligger der Andet end det allermeest taagede Omrids indsvøbt i et Papir, hvis der er et Papir, eller indsvøbt i en Fane, hvorpaa der staaer skrevet Ordet Frihed? Ja, Frihed ønske vi Alle, men hvorledes skal denne Frihed udvirkles? Hvad er det, Ministeriet ønsker, og som det vil gennemføre, saafremt det bliver ved Røret, og som det forpligter sig til videre at gjøre, naar dette Lovforslag er vedtaget? Der er Intet, som giver nogen bestemt Antydning heraf, og jeg kan heller ikke troe, at Ministeriet vilde stille dette Spørgsmaal, naar det havde gjort sig fuldkommen klart, hvad det betyder, at forandre Landets Regjering eller Ministeriets Organ, og naar det ved Siden deraf havde tænkt paa, hvis det her seirede, at ville blive længe og stadig ved Røret uforandret; thi dersom det var Tanken, saa troer jeg ikke, at det saa let var kommet til at tage denne Beslutning; jeg troer derfor, at denne Beslutning ikke er fremkaldt af en rolig Overveelse, af dens store Betydning og forenet med den bestemte Hensigt saalænge som muligt med Blikket uforstyrret vendt i en bestemt Retning at føre Statens Roer. Jeg kan ikke antage, at Cabinetsspørgsmaalet har den Betydning, og naar det er saaledes, saa finder jeg mig ikke i væsentlig Grad foruroliget ved, at der stee et Ministerkiste, naattet jeg, som sagt, personlig ønskede, at det nuværende Ministerium blev ved Røret, idetmindste mange af dets Medlemmer; thi der er vel intet Ministerium, der ikke forudsætter, at man hos enkelte af dets Medlemmer kan finde Mangler; men Ministeriet som Heelhed ønsker jeg i det ringeste ingen Forandring i. Men, naar Spørgsmaalet stilles saaledes, saa siger jeg, at jeg underkaster mig Forandringen, og jeg finder derved en stor Beroligelse i den Tanke, at, hvis Ministeriet gaaer af i Anledning af denne Lov, saa troer jeg, at Ingen hverken herhjemme eller i Udlandet vil kunne sige, at det danske Ministerium er gaaet af paa Grund af en urolig demokratisk Higen, paa Grund af en opbrusende Nationalfølelses vilde Udsteielses. Nei, det er ikke det, hvorfor Ministeriet er gaaet af, men jeg

troer, man vil sige, at Ministeriet fandt Landstinget lidt mere konservativt, end det selv var paa et Omraade, som opfordrer til varsom og silt Berørelse; og da Ministeriet paa dette Punkt fandt Landstinget for konservativt, saa trak det sig tilbage. Under saadanne Forhold har jeg ikke saa stor Frygt endda for et Ministerkiste. Jeg raader til, at man uden at bryde sig om de enkelte Paragrapher i Lovforslaget — dem kan man vel tage, og der ligger ingen Vægt paa et lille Endringsforslag af Mindretallet — stemmer imod Lovforslagets Overgang til 3die Behandling.

Saffner: Efter den Udtalelse, vi have hørt af den ærede sidste Taler, ser det ud til, som om det mindre skulle være Lovens Indhold end det reiste Minister-spørgsmaal, der skulle afgjøre dens Stæbne; men dette kan imidlertid ikke forhindre mig i ved de enkelte Bemærkninger, jeg skal fremkomme med, at holde mig udelukkende til Lovens Indhold. Allerede ved den første Behandling, som dette Lovforslag undergik i denne Sal, bebrejdede den samme ærede Landstingsmand og Udvalgets nuværende ærede Ordfører mig, at min Udtalelse var holdt i en altfor stor Almindelighed, saaledes at den ikke rigtig kom til at bære hen paa den enkelte foreliggende Sag. Man anskede over, at jeg ikke havde tilstrækkelig godtgjort, at Tilstanden i Kirken var libet tilfredsstillende, at jeg ikke havde godtgjort, at der var en stor Trang til Indrømmelsen af den Frihed, som Lovforslaget tilsigter, og at jeg navnlig ikke paa nogen Maade havde søgt et godtgjøre, at det Middel, som Lovforslaget byder, var det eneste og det rette. Jeg troer, at man dengang gjorde mig nogen Uret; jeg antydede ganske bestemt, hvorfor jeg ikke vilde komme ind paa en dybere gaaende Undersøgelse af Kirkens Tilstand her i Landet og ikke vilde fremsføre de Vidnesbyrd derom, jeg maatte være istand til. Naar man dernæst forlangte, at jeg skulle føre et Beviis for, at denne Lov var det rette og det bedste Middel, saa troer jeg, at man forbrede Noget, der var umuligt at opfyldes. Man kan i saa Henseende kun have en fast Overbeviisning, en urokelig Tillid, og det udtalte jeg, at jeg havde. Ved Forhandlingerne igaar frem-